

O'zbekiston adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САЊАТИ

Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiqqan boshlagan • www.uzas.uz • 2008-yil, 5-sentyabr • № 36 (3968)

ИШОНЧ ВА ҚАТЪИЯТ янги зафарларимиз омида

Мустақиллигимизнинг ўн етти йиллигига бағишланган байрам тантаналари шаҳар ва қишлоқларимизда, меҳнат жамоаларида, ўқув юртлари, маҳаллаларда алоҳида кўтаринкилик билан давом этаётир. Саховатли кузнинг дастлабки кунларида яхши кайфият ҳаммамизга ҳамроҳ бўлиб турибди.

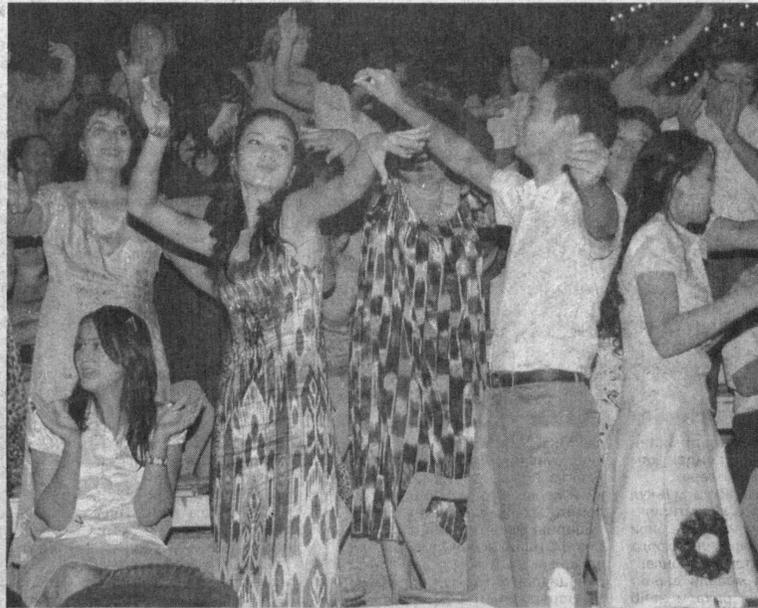
Давлатимиз раҳбарининг ҳаётимизда энг улуг ва энг азиз байрам муносабати билан ўтказилган тантанали маросимдаги табрик сўзида шу қисқа вақт ичида эришилган улкан галабаларимиз, тўқсонинчи йиллар бошида, мустақиллигимизнинг дастлабки кунларидаёқ танлаган йўлимизнинг тўғрилиги, яқин-келгусида амалга оширишимиз зарур бўлган устувор вазифалар аниқ-равшан айтиб ўтилди. "Мустақилликка эришгандан кейин амалга оширган кенг қўламли ишларимиз, биз мақсад қилиб қўйган демократик давлат ва фуқаролик жамияти, эркин ва обод Ватан қуришга қаратилган, юртимизнинг қиёфаси ва ҳаётимизнинг маъно-мазмунини мутлақо ўзгартириб юборган том маънодаги тарихий ўзгаришлар ва ҳаётнинг ўзи, ҳақиқатан ҳам, биз бундан ўн етти йил олдин қабул қилган миллий тараққиёт стратегияси яққо ягона тўғри йўл

эканини яққол тасдиқлаб бермоқда, — деб таъкидлади Президент Ислом Каримов. — Мана шу ўта оғир ва мураккаб йўлда қанча-қанча синовлардан ўтиб, қийинчилик ва машаққатларни бошимиздан кечириб, аввало, меҳнаткаш халқимизнинг мустақам иродаси, қатъияти ва фидойилиги эвазига амалга оширилган ишларимизнинг ҳосилини бугун ҳаётимизнинг барча жабҳа ва соҳаларида, ҳар қайси ҳудуд ва минтақамизда кўрмоқдамиз.

Ҳа, истиқлол шарофати билан юртимизда амалга оширилган улуг бунёдкорлик ишлари, ҳар биримизнинг ҳаётимизда, онг-шуғримизда юз берган ўзгаришларни, ортимиздан янгича шароитда вояга етган, ўсиб-улғайган янги, баркамол авлод келатганини, улар эришаётган ютуқ ва галабаларни ҳаммамиз кўриб турибмиз, бугун дунё кўриб турибди. Диримизда ҳукм сураётган

тинчлик ва барқарорлик, миллатлараро тотувлик ва аҳиллик, ўзаро меҳр-оқибат, бағрикенглик ва ҳамжихатлик муҳити, ёрдам ва кўмакка муҳтож кишиларга эътиборли бўлиш, муҳтарам фаришлар, улуг устозларга ҳурмат-эҳтиром кўрсатиш каби энг инсоний фазилатлар руҳида олиб борилаётган ишлар ҳаётимизга кут-баракат олиб кирмоқда. Юртбошимиз бундай хайрли ишларни мунтазам равишда давом эттириш, халқимизнинг муносиб даражадаги фаровонлигини таъминлаш учун белни маҳкам боғлаб, янада астойдил меҳнат қилишимиз зарурлигига эътиборни қаратди: "Биз бугун барча энг оғуш-интилишларимизни, ҳаётий режаларимизни амалга оширишда жaxon ҳамжамияти билан ҳамохан бўлиб яшаш, барча узоқ-яқин қўшнилари билан дўстлик ва ўзаро манфаатли алоқаларни янада ривожлантириш, халқро майдонда ўзимизга муносиб обрў-эътибор ва ишонч қозонишни яна бир муҳим омил деб биламиз".

Ҳар йили мустақиллик байрами арафасида юртимизда янгидан қад ростилаган қўллар йирик санат корхоналари, маданият ва спорт иншоотлари, таълим-тарбия масканлари, шифохоналар, турар-жойлар, йўللар ва кўприкларни ишга тушириш яхши анъана тусини олган. Бу йил ҳам худди шундай бўлди.

Байрам арафасида давлатимиз раҳбари пойтахтимиз Тошкентда бунёд этилган бир қатор янги иншоотлар билан танишди.

Бугун Тошкентда халқаро Вестминстер университети, Г.Пеханов номидаги Москва ва иқтисодиёт академияси, И.Губкин номидаги Россия Давлат нефт ва газ университети, М. Ломоносов номидаги Москва Давлат университети филиаллари фаолият олиб бормоқда. Эндликда улар сафига яна бир нуфузли ўқув юрти — Сингапур менежментни ривожлантириш институти қўшилди. Ислом Каримов бу ерда талабалар учун яратилган шарт-шароит билан танишар экан, мазкур билим

даргоҳида ўқув жараёни, аввало, миллий манфаатларимизга мос равишда ташкил этилиши зарурлигини таъкидлаб ўтди.

Шу кунги Юртбошимиз Тошкент ислом университетининг янги биносини ҳам кўздан кечирди. Давлатимиз раҳбарининг бевосита ташаббуси билан ташкил этилган ушбу илм даргоҳининг асосий вазифаси дунёвий ва диний билимларни, хорижий тилларни чуқур ўзлаштирган юқори малакали мутахассисларни тайёрлашдан иборат. Улар буюк аждодларимизнинг бой илмий ва маънавий меросини чуқур ўрганиб, халқимизнинг диний ва маънавий қадриятларини демократик жамият қадриятлари

билан уйғунлаштиришга, шу орқали мамлакатимизни янада ривожлантиришга хизмат қилишлари даркор.

Фаровон юрта тўй-тантана ярашади, деган гап бор. Бугун истиқлол шарофати билан қўлга киритилган ютуқларимиздан гурурланиб, орау-умидларимиз рўйба-рўй қийинчиликдан илҳомланиб, ҳаётимизнинг давомчилари бўлмиш азиз фарзандларимиз камолдан қувониб, яқин келажақда амалга оширишимиз лозим бўлган янада улкан ва масъулиятли вазифалар режасини тўзар эканмиз, эртанги кунимизга ишонч, танлаган йўлимизга нисбатан қатъият ва собитқадамлик барчамизга ҳаммиша ҳамроҳимиз бўлишини тилаб қоламиз.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич!
Ўзбекистоннинг миллий байрами — Мустақиллик кун муносабати билан самимий қутловларимни қабул қилгайсиз.

Шуниси қувончлики, мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро манфаатли ва тенг ҳуқуқли муносабатлар стратегик шериклик ва иттифоқчилик таъминчилари, анъанавий дўстлик ва ўзаро ҳурмат асосида муттасил ривожланиб бормоқда.

Ишончим комилки, МДХ, ЕрАзЭС, ОДҚБ ва ШХТ доирасидаги фаол сиёсий мулоқот, ўсиб бораётган савдо-иқтисодий ҳамкорлик, ўзаро амалий фаолият халқларимиз манфаатларига тўлиқ мос келади, Марказий Осиёда барқарорлини сақлаш имконини беради.

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич, Сизга сиҳат-саломатлик ва масъулиятли давлат фаолиятингизда муваффақиятлар, Ўзбекистон халқига эса тинчлик ва фаровонлик тилаб қоламиз.

Эҳтиром ила,
Дмитрий МЕДВЕДЕВ,
Россия Федерацияси Президенти.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Жаноби Олийлари,
Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллик кун муносабати билан Сизга, Ўзбекистон ҳукумати ва халқига қизгин қутловларимни йўллаш менга гоят катта мамнуният бахш этади.

Юзага келаятган глобал зиддиятлар олдига Бирлашган Миллатлар Ташкилотига бўлган талаб-эҳтиёж унинг тарихида ҳар қанонидан ҳам кўра ўсиб бораётган давлатлар билан ўзаро ҳамкорлик қила бориб, ҳозирги кундаги долзарб муаммоларни ҳал этиш ишида қадам-қадам ижобий натижаларга эришишга муваффақ бўлдим.

Бугун биз, талай муаммоларга дуи келишимизга қарамай, БМТ низомида мустақамлаб қўйилган, Ташкилот ишидаги "самардорлик, омиқорлик ва яхлитликнинг энг юқори андозаларига" чорлайдиган асосий тамойилларни сира ёлдан чиқармаслигимиз зарур. Мен БМТга аъзо давлатлар ва кенг жамоатчилик олдига тўлиқ жавобгар эканлигимизни намойиш қилиш мақсадида БМТ доирасида одоб-ахлоқ маданияти ва масъулиятини илгари суриш тарафдориман.

Жаҳон ҳамжамиятининг БМТдан умиди катта эканлигини англаган ҳолда, умумэтироф этилган устуворликларни тарғиб этишда ташкилотнинг имкониятларини кенгайтириш орқали барча интилишларимизнинг таъсирчанлиги ва самардорлигини таъминлашга бор кучимни сарфлайман. Шунини билиш қувончлики, бу ишда БМТ Ўзбекистон раҳбарияти ва унинг қўллаб-қувватлашига умид бўлмай олади.

Жаноби Олийлари, Сизга бўлган гоят юксак эҳтиромимни лутфан қабул қилгайсиз.

Пан ГИ МУН,
Бирлашган Миллатлар Ташкилоти
Бosh котиби.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллик кун муносабати билан Сиз, Жаноби Олийларига самимий табрикларимни йўллашдан беҳад мамнунман.

Фурсатдан фойдаланиб, Сиз, Жаноби Олийларига мустаҳкам соғлиқ ва бахт-саодат, дўст Ўзбекистон халқига раванқ ва фаровонлик тилайман. Эҳтиром ила,

Муҳаммад Хусний МУБОРАК,
Миср Араб Республикаси Президенти.

ФАРҒОНА САЊАТКОРЛАРИ ҚОЗОҒИСТОНДА

Кун кеча Қозоғистон Республикасининг Олмаота шаҳрида Марказий Осиё театрларининг иккинчи халқаро театр санъати фестивали иш бошлади. Ушбу анжуманда Ўзбекистондан Юсуфжон Қизик Шакржонов номидаги Фарғона вилоят мусиқали театр жамоаси қатнашмоқда.

— Нуфузли халқаро театр фестивали ва танловларида Тошкентнинг марказий театрлари иштирок этишлари анъана бўлиб қолган эди, — дейди "Ўзбектеатр" ижодий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори Омонулла Ризаев. — Лекин биз сўнгги икки йил давомида халқаро миқёсда бўлиб ўтаётган театр анжуманларида энг изланувчан, ривож топиб бораётган вилоят театрлари иштирок этишларига йўл очмоқдамиз. Маданият ва спорт ишлари вазирлиги раҳбарияти билан келишган ҳолда, Қозоғистонда ўтайдиган фестивалда фарғоналик санъаткорлар иштирок этишларини тавсия қилдик. Ўйлаймики, театрларнинг бу беллашувида фарғоналиклар ўзбек театрининг бугунги ютуқ-

гун" мавзусида маъруза қилдилар. Фарғона вилоят театрининг бош режиссёри Муҳаммадсоли Юсупов жамоанинг иштироки ҳақида шундай деди:

— Биз бу анжуманда драматург Халик Хурсандов қаламига мансуб "Кампир топайми дадажон?" асарини асосида сахналаштирилган мусиқали фолклор-этнографик томошани намойиш этимиз. Мазлумки, театримиз яқин орада саксон йиллигини нишонлайди. Шунинг учун биз ўз фаолиятимизда театр ривожига катта ҳисса қўшган ва қўшиб келаятган Мамадали Хайдаров, Яхёхон Маматхонов, Зунун Мадалиев, Таваккал Қодиров, Жалолжон Охунов ва юз йил умр кўрган Ўзбекистон халқ артисти Солижон Аҳмедовларнинг анъаналарини давом эттиришга ҳаракат қилаёмиз. Фестивалда намойиш этиладиган спектаклда анъана ва замонавийлик асосида фарғоналикларга хос нозик театр-томоша санъати мактабининг кўрсатмоқчимиз.

ларини, халқимизнинг азалий маданий анъаналарини ва у тараққий этган катта қадим қўйганини муносиб намойиш этидилар. Олмаотада бўлиб ўтаётган халқаро театр анжумани ишида таниқли театршунос олимпиа, санъатушнослик фанлари доктори Муҳаббат Тўлахўжаева, санъатушнослик номзоди, доцент Тоир Исмоиловлар фестивалнинг ҳайрат қозғатувчи ва танқидчилар гуруҳида иштирок этиб, илмий-амалий анжуманда "Ўзбек театри: кеча ва бу-

Фарғона вилоят театрининг бош режиссёри Муҳаммадсоли Юсупов жамоанинг иштироки ҳақида шундай деди:

— Биз бу анжуманда драматург Халик Хурсандов қаламига мансуб "Кампир топайми дадажон?" асарини асосида сахналаштирилган мусиқали фолклор-этнографик томошани намойиш этимиз. Мазлумки, театримиз яқин орада саксон йиллигини нишонлайди. Шунинг учун биз ўз фаолиятимизда театр ривожига катта ҳисса қўшган ва қўшиб келаятган Мамадали Хайдаров, Яхёхон Маматхонов, Зунун Мадалиев, Таваккал Қодиров, Жалолжон Охунов ва юз йил умр кўрган Ўзбекистон халқ артисти Солижон Аҳмедовларнинг анъаналарини давом эттиришга ҳаракат қилаёмиз. Фестивалда намойиш этиладиган спектаклда анъана ва замонавийлик асосида фарғоналикларга хос нозик театр-томоша санъати мактабининг кўрсатмоқчимиз.

Бу халқаро фестивалда бирор совринга эга бўламизми-йўқми, ундан қатъий назар, асосий мақсадимиз Ўзбек театрининг дадил ва катта ишонч билан олға бораётганини кўрсатиш, жаҳон санъатида ўзининг алоҳида сўзи берлигини айтишдир. Бу халқаро беллашувида иштирок этаётган фарғоналик санъаткорларга омад ёр бўлишини тилаймиз.

А.РАҲИМОВ,
"Ўзбектеатр" бирлашмаси
ахборот бўлими бошлиғи

"Ўзбекистон адабиёти ва санъати" ҳафталигини узоқ йиллардан бери мунтазам ўқиб келаман. Унда эълон қилинаётган ранг-баранг материаллар, кўтарилаётган долзарб муаммолар, адабий-маданий ҳаётимиздаги янгиликлар, янги шеър ва ҳикоялар, устоз адибларимиз ҳақидаги самимий хотиралар адабиётшунос, тилшунос олимлар қаторида мени ҳам қизиқтиради.

Газетанинг "Ўзбеклар ва дунё", "Руҳият иқлимлари", "Биз ким-

ТИЛГА ЭЪТИБОР...

миз?" каби рунклари, "Ёшлар овози" саҳифасида эълон қилинаётган мақолалар, ҳар йили Амир Темиров, Алишер Навоий, Бобур каби улуг боболаримизнинг таваллуд кунларида эълон қилинаётган бири биридан қизиқарли тадқиқотлар ҳеч кимни бефарқ қолдирмайди. Яқинда Носир Фозиловнинг ма-

Газетимиз тақдирини

рхум ёзувчи Улмас Умаров ҳақидаги хотира мақоласини мириқиб ўқиб чиқдим.

Ушбу мактуб орқали, бир газетхон сифатида, тахририятга баъзи тақдирларимни ҳам билдирмоқчиман. Кейинги пайтларда газета саҳифаларида "Адиб ва жамият",

"Жума ўғитлари" каби ўта муҳим рунқлар кўринмай қолди. Она тилимизнинг софлиги, тўғри талаффузи, имло қоидаларига риоя қилиш, сўз ва

ибораларни, мақол ва маталларни тўғри ишлатиш муаммоларига доир танқидий мақолаларни янада кўпроқ бериш керак, деб ўйлайман. Оғзаки нутқимизни-ку қўя турайлик, ёзувимиздаги чалқашликлар, турли даражадаги газет ва журналлар, хусусий нашриётларда чоп этилаётган китоб ва китобчалардаги хатолар кишини ранжитади. Фикримча, бу мавзуга асло бефарқ бўлмаслигимиз керак.

Рашидхон ШУКУРОВ,
филология фанлари номзоди

Танловга натижа

Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлигининг Республика халқ ижодияти ва маданий-маърифий ишлар илмий-методик маркази Халқаро "Олтин мерос" хайрия жағғармаси, Ўзбекистон Оқсоқоллар Кенгаши, "Маҳалла" жағғармаси, Республика "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати марказий кенгаши,

Бухоро вилояти ҳокимлиги маданият ва спорт ишлари бошқармаси билан ҳамкорликда

2008 йил 10-11 сентябр кунлари Бухоро шаҳрида

"РАҚСЛАР ГҲЛШАНИ"

Ёш раққос ва раққосларнинг республика кўрнқ-танлауининг ўтказида.

Кўрнқ-танлов 10 сентябр кунн соат 11⁰⁰да Бухоро шаҳридаги Абу Али Ибн Сино номли маданият саройида бошланади.

ҲОЛИЕЛАРИ ТАҚДИРЛАШ МАРОСИМИ ВА ЯКУНЛОВЧИ КОНЦЕРТ

11 сентябр соат 17.00да Лабиҳовуз мажмуасидаги Нодирдеҳонбеги мадрасасида бўлади.

Ташкилий қўмита

риш, аҳолининг, айниқса, ўсиб келаятган ёш авлоднинг экологик маданиятини тўғри шакллантириш, экологик таълим ва тарбия савиясини кўтариш, жамоатчиликнинг ўрмончилик муаммоларига доир ахборотлар билан таъминланганлик даражасини оширишни ўз олдига мақсад қилиб, мутахассислар ва оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирокида ўтказилган анжумандаги қизгин мулоқотлар боис ўрмон мавзусига доир кўпдан-кўп янгиликлар учун унинг ташкилотчиларидан бениҳоя миннатдор бўлдим.

Улардаги жонқурлик ва фидойилик менга ҳам юқундай бўлдию хорих матбуотида бошланган шу соҳага доир муҳим маълумотларни сўзлаб бердим. Бу маълумот Япония ва Кореяда ўрмонларга муносабат ҳақида. Агар биз ҳам улардан ибрат олсак, мавжуд ўрмонларимизни кўз қорачиқидек асрабгина қолмай, тоғларимизнинг кенг ҳудудларини табиий ва сунъий ўрмонларга бурқаштириш мумкин. Ўрмон ва яшил бойликларни кўплиги жиҳатидан Япония дунёда энг юқори ўринда туради. Унинг худудининг етмиш фоизи арий ўрмон, бутазор, инсон қўли билан барпо этилган ва асраб-авайланадиган яшил бойликлардан иборат. Японлар дарахтга инсонга қарагандек гамхўрлик қилди. Уларнинг жаҳонда энг умрзоқ одамлар экани ҳам беҳиз эмас.

Давоми иккинчи бетда.

Шайхзода таваллудининг 100 йиллиги

Улуғ ўзбек шоири Алишер Навоий ҳаёти ва ижодини ўрганиш, унинг порлоқ образини яратиб...

киши унинг улуғ шoirига бўлган эътиқодидан хайратга тушади. Камина Шайхзода таваллудининг 100 йиллиги арафасида унинг машаққатли ижодий тақдири билан қизиқиб, ҳанузгача номаълум бўлиб келган "Навоий" асарини топишга муваффақ бўлдим.

раҳбарлари билан ҳам маслаҳатлашган ҳолда, улар тақлифи билан ёза бошлаган. Хусайн Бойқаро образининг шўро мафқураси талабалари асосидаги талқини, шайхрий матннинг баъзи ўринларида вазн ва қофия талабларига риоя қилинмаганлиги ва ҳоказолар шундан далolat беради.

БИРИНЧИ ПАРДА
Қизлар хори
Наврўзи шариф, олам шодмон,
Олам шодмон, сахарлар хандон.

ИККИНЧИ ПАРДА
Хор
Олинг бода, баъзи Жамшиддур,
Олинг лола, ийди Хуршиддур.

ШАЙХЗОДА
ЭВАВОЧИ
(опера либреттоси)
Миртемира ва Шайхзода.

Туйғулар маржони
Собиқ иттифоқ даврида "шаклан миллий, мазмунан социалистик" асарлар яратиш, фикр, туйғу ва эҳтиросни ҳам бир гогга бўйсундириш талаб этиларди.

Китобини эсим ўқидим
бири аёлга "тикан учиди очилган гул" дея таъриф берган экан. Ажаб, бу ўхшатиш замирида не ҳикмат, не маъно бор?

ТИКАН УЧИДАГИ ГУЛ
дан умр сўраб яшагучи фаришта...
Аслида дунёдаги жамики синоатлардан улканроқ жумбоқ бор. Бу — аёлнинг қалби.

Навоий
For ичра бебаҳо жаҳоир,
Сени излаб, бу ерда тоғдим охир.

Миртемира ва Шайхзода.

Тўртинчи парда
Бойқаронинг ҳарамонаси.
Гули, энага

Журналларни баёқлашанда...
асарлардан яна бири Моҳандас Карамчанд Гандининг "Менинг ҳаётим" асаридир.

КУЁШ МЭЗБОН
БҒИАН ЮРТИ

Зиёвуддин МАНСУР

БУ КЕНГ ОЛАМ
ЯРАЛГАНДА...

Бу кенг олам яралганда
Омд бизнинг юртга теккан,
Юздан тўқсон тўққиз фоиз
Хислат бизнинг юртга теккан.

Илоҳий бир меҳр билан
Яралмиш бу гузал бўстон,
Юз жиҳатдан тўқсон тўққиз
Жиҳат бизнинг юртга теккан.

Роҳат йўли шундай йўлки,
Етишгунча қийноқ бўлар,
Муҳаббатда ҳам аслида
Висолгача фироқ бўлар.

Орзулари бисёр халқнинг
Ҳасрати ҳам кўпроқ бўлар,
Юз ҳасратдан тўқсон тўққиз
Ҳасрат бизнинг юртга теккан.

Ажабланманг, ки халқимга
Раво бўлса фақат меҳнат,
Фақат меҳнат ато этгай
Ҳалол ризқу, қувонч, роҳат,

Маҳаббатлари енгилар
Учун қурган Эгам жаннат,
Юз заҳматдан тўқсон тўққиз
Заҳмат бизнинг юртга теккан.

Бежиз бу эл, покйимон
Яралмаган, биродарлар,
Бежиз бу жой кутлуғ макон
Яралмаган, биродарлар,

Бежиз бунда Куёш мезбон
Яралмаган биродарлар,
Юз ҳайратдан тўқсон тўққиз
Ҳайрат бизнинг юртга теккан.

Тоғларнинг долалари
Гуқ сувсираб, қақраб, сўлар,
Лекин битта ҳолатига,
Ростин айтсам, кулгим келар:

Йигирманчи асрда оламшумул шухрат толган
рус адабиёти Михаил Шолохов турисиде унинг асарларидан юз чандон кўп китоблар ёзилган. Дегарли барча асарлари жаҳон тиллариға фақат таржума қилиниб қолмай, улар "кино тилиға" ҳам кўчирилган. Саҳналаштирилган.

Шолохов мумтоз адабиятнинг сунги вакили деб ном олган. Уз давридаги — катта тўнтарииш, кейинги қатағонлар ва уруш йилларидаги — мураккаб "ҳаёт ҳолати"ни хаққониде акс эттирган буюк адиб эди. Уза мақолалари, нугдларида "замонасозлик" кўчасига гоҳ-гоҳ кирган бўлса-да, адабиёт бобиде Чинакам Езувчи Сўзини ҳимоя қилгани унинг шунчаки муваффақияти эмас, журвати, жасоратидан далолат береди.

Адибнинг ижодиға қизиққан кишиде илк қарашда у атай Лев Толстой билан бўйлашиға шахд этганид де асарлариде унинг асарлариде унинг асарлариде унинг асарлариде...

Уша тоғлар ҳимматиға
Қанча дарё, сойлар тўлар —
Юз ҳаматдан тўқсон тўққиз
Ҳиммат бизнинг юртга теккан.

Ажойиб бир макондир бу,
Жаҳон ичра жаҳондир бу,
Чунон тахтиравондир бу,
Заминдир-осмондир бу,
Илоҳий ошёнди бу,
Ажиб санъатта кондир бу,
Юз санъатдан тўқсон тўққиз
Санъат бизнинг юртга теккан.

Боғ-роғлари зийнатлидир,
Чўнг тоғлари зийнатлидир,
Ўтлоқлари зийнатлидир,
Овлоқлари зийнатлидир,
Пойтахти ҳайратвор, шаҳар —
Қишлоқлари зийнатлидир,
Юз зийнатдан тўқсон тўққиз
Зийнат бизнинг юртга теккан.

Ҳимматлиси ҳиммат билан
Хотамтойдан қолишмайди,
Давлатлиси давлат билан
Ҳеч бир бойдан қолишмайди,
Зийнатлиси зийнат билан
Кўрқла Ойдан қолишмайди,
Юз хислатдан тўқсон тўққиз
Хислат бизнинг юртга теккан.

Шундай юртлар кўпки, унда
бирор кимса ёдга келмас.
Бу борда бизниг юртдан,
айтинг, кимнинг кўнгли тўлмас??
Даҳоларин санай десам,
Саногига етиб бўлмас.

Юз ҳикматдан тўқсон тўққиз
Ҳикмат бизнинг юртга теккан.

Дехқонлари асл дехқон,
Боғбонлари асл боғбон,
Жононлари асл жонон,
Инсонлари асл инсон,
Полвонлари асл полвон,
Имқонлари асл имқон,
Юз неъматдан тўқсон тўққиз
Неъмат бизнинг юртга теккан.

Соҳибқирон — буюк сарбон,
Исботланган бу бир қарра,
Кониимизда шу қон оққай —
Давом этгай шу шажара.
Буюк давлат яратмоқлик —
Бизларнинг энг буюк марра,
Юз шавкатдан тўқсон тўққиз
Шавкат бизнинг юртга теккан!

Бу юрт шони дунёларға
Етар, бунга Зиё шохид,
Шони юксак самоларға
Етар, бунга само шохид,
Арши Аъло, маъволарға
Етар, бунга Худо шохид,
Юз рағбатдан тўқсон тўққиз
Рағбат бизнинг юртга теккан!

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.
Рухиятим иқлимларида
Шундоқ юксак уйлар яшайди:

Босиб ўтган йўлимға боқсам,
Хотиралар завқли, сурурди.
Хаёл деган тўлқинда оқсам,
Эртган яна туюлғай нурули.

Истиқлолнинг буюк ишиға
Чин юракдан кўмак берганмиз.
Она юртнинг юксалишиға
Биз ҳам елка тутиб турганмиз.

Дуч келсак ҳам турли қатарға
Дилға зарра тушмади ҳадиқ.
Фитналарға, дағдағаларға
Чалғимадик, довирамадик.

Шу кунларни интизор кутган
Боболар пок руҳиға қасам:
Бизға қисмат ҳидоят этган
Истиқлолга ишонч мустақкам.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Соқинлик бор қалбим қаърида,
Лек хаёлим учқур ва дайди.

Рухиятим иқлимларида
Шундоқ юксак уйлар яшайди:

Йиллар ўтар,
Афсоналар ҳам
Ҳақиқатта айлаиб кетар.
Етар, бунга Худо шохид,
Юз рағбатдан тўқсон тўққиз
Рағбат бизнинг юртга теккан!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

Кунлар келар —
Толе қошида
Дарёлар саф тортади қатор.
Турар албат сафлар бошида
Ўзбекистон аталган диёр!

ҒУМЛАР ШИВВИРЛАЙДИ
САБОҒА СИРИН

ГАП

Аё, дўстим, гапирсанг,
Юртнинг шонини гапир.
Элга ёқмас лоф урсанг,
Ҳалол номини гапир.

Кўп ҳикоят битилган,
Бир қанчаси ёқилган —
Ҳурилик учун тўқилган
Кутлуғ қонини гапир.

Билмасак гар тарихни,
Англамаймиз таърифни,
Эслатиб муаррихни,
Шайъ дostonини гапир.

Дил ярасин тузлама,
Таъма-обрў кўзлама,
Юз режасин сўзлама,
Бир бўстонини гапир.

Кимнинг дили поради,
Кимнинг йўли — оради,
Барига шу чоради:
Пок йимонини гапир.

Инсон яшар инсондай,
Кўнгли билар: ким қандай,
Эркин Аъзам айтгандай,
Ганининг жонини гапир.

Катта йўл бўйида мўъжас чаманча,
Тасавурни алдар — қийнар асирин.
Ариқча шилдираб айлар қалака,
Гуллар гуллаб қўяр сабоға сирин...

Тасавур пуфакдай ёрлар бирдан:
Наҳот, биланларим бенаф, насия,
Таъин пано едимми ташиқ таъсирдан,
Яна алдадимми декорация?!

Шамол эса маза қилар бу дамлар,
Гарчи саёқ юрар, омадироқ у.
Фақат уни яхши билмас одамлар,
Туриси, у билан қизиқмас, ёҳу!

Шайтоннинг сояси аслида шамол,
Энг пинҳон сирлардан ҳамини воқиф.
Борлиқни қитқилаб
Кезар бемалол,
Бўронга айланар кетса тутоқиб.

Қочиб ҳам қутулиб бўлмайди ундан,
Унга тўла аён ҳар қандайин сас.
Ҳатто вуқоқларни уйғотар баъзан,
Алмо тасавуруга даҳл қилолмас!

ЧАППА КУЧ

Орзу қили Икарга ўхшаб,
Бу одамлар қайга шошади.
Тошбақага қўш қанот ясаб,
Кўкка отсанг — ерга тушади.

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

Чаппа кучлар бор экан токи,
Рухим, хотим бўлсанг қанийди!
Кўрмайсанми,
Оддий коптокни
Ерга урсанг — кўкка сапқийди!

